

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Vinter 2022/2023
Institution	Nordvestsjælland HF og VUC
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	KS-historie, B-niveau KS-samfundsfag, C-niveau KS-religion, C-niveau
Lærer(e)	Lasse Hillgaard (historie og samfundsfag) og Christian Munch-Hansen (religion)
Hold	2h2123-b (2b)

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Nazisme (tværfagligt forløb)
Titel 2	USA (tværfagligt forløb)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Nazisme
Indhold	<p>Historie:</p> <p>Grundbogstekster</p> <ul style="list-style-type: none">Bryld, Carl-Johan: ”<i>Verden efter 1914</i>”, side 50, 55-56, 89-99, 101-102, 104-106, Systime, 2014 <p>Supplerende materiale</p> <ul style="list-style-type: none">Hvad var Versailles-traktaten og Dolkestødslegenden? https://faktalink.dk/titelliste/nazisme/nazismen-frem-til-2-verdenskrig-set-12.12.2020”For fanen vil vi dø” fra Frederiksen, Peter: ”Det Tredje Rige - Fællesskab og forbrydelse”, Systime 1998”Antisemitisme” fra https://faktalink.dk/antisemitisme - Set 28.11.2020”Den nazistiske raceideologi” fra https://folkedrab.dk/artikler/den-nazistiske-raceideologi - set 28.11.2020”Folk og race” fra Hitler, Adolf: Mein Kampf, 1925”Zions Vises Protokoller” fra https://folkedrab.dk/kilder/kilde-zions-vises-protokoller - set 28.11.2020”Nürnberglovene” fra Frederiksen, Peter: ”Det Tredje Rige - Fællesskab og forbrydelse”, Systime 1998”Hitler-Jugend” fra: https://folkedrab.dk/artikler/hitler-iugend-i-tyskland-1933-45 - Set 4.12.2020”Hitler om ungdomsopdragelse” fra Frederiksen, Peter: ”Det Tredje Rige - Fællesskab og forbrydelse”, Systime 1998”En tysk skolepigens syn på jøderne” fra Frederiksen, Peter: ”Det Tredje Rige - Fællesskab og forbrydelse”, Systime 1998 <p>Samfundsfag:</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">Malene Fenger-Grøndahl m.fl., iBureauet/Dagbladet Information, 2016. Fra https://faktalink.dk/titelliste/hoejreekstremisme-og-nynazisme-1 - besøgt 9.4.2021.Ole Lindboe, <i>Nynazisme magt eller afmagt</i>, Frydenlund, 2002, side 53-65Maria Bruun Bundgaard m.fl. ”<i>Sam C – din samfundsfagsbog</i>” side 24-27, Systime, 2017 og Poul Bregnerod m.fl. ”<i>Sociologi – Viden, teori og metode</i>”, Gyldendal, 2017 side 250-253 (dette er ligeledes læst i tema 1) <p>Supplerende materiale</p> <ul style="list-style-type: none">Mit had til skræk og advarsel, DR3, 2016 (30min)Diverse artikler

Religion:

Baggrund:

TV-program: ”5 skarpe om jødedommen”, DR Kultur, 2014.

Madsen, Lene et. al. (2012) Grundbogen til Religion C, 2. udgave, Systime, s. 23-28, 39-44 (Jødedom)

Andersen, Dan H. (2009) Nazimyter - blodreligion og døds kult i det 3. rige, Aschoug, s. 21-25 og 117-123.

Wrang, Joachim (2002) ”Ondskabens filosofi” i Jyllands-Posten.dk, <https://jyllands-posten.dk/debat/ECE3453246/Ondskabens-filosofi/>

Hvad er antisemitisme? (lærermateriale baseret på Anders Bjerre: *Holocaust*. Frydenlund, 2011, s. 13-15)

Fordomme, stereotyper, propaganda, fjendebilleder - www.Folkedrab.dk

Hitler og det onde (uddrag af Berner & Olsen: Ondskab og etik (Systime 2011), s. 33-38)

Kilder:

1 Mosebog 17,1-12 (omskærelsen)

2 Mosebog 6, 2-8 og 12, 14-17 (Herrens løfte om udfrielse)

Martin Luther, ”Se den kæft, som udstøder forbandelser’ - Martin Luther håber jøderne” (uddrag) i *Rivaler og syndebukke* af O. B. Petersen og O. Pretzmann, 2002, s. 126-127.

Pers, Henrik (1979) *Dagligdag under fascismen*, Gyldendal:

- Besøg hos en jødisk læge
- Regneopgaver

„Karl Frenzel, SS-soldat fra udryddelseslejren Sobibor, forsvarer sig”, 1987, <https://folkedrab.dk/kilder/kilde-karl-frenzel-ss-soldat-fra-udryddelseslejren-sobibor-forsvarer-sig> (set 07.06.2022)

„Vidneudsagn fra Belzec-vagten Heinrich Gley”, 2003,

<https://folkedrab.dk/kilder/kilde-vidneudsagn-fra-belzec-vagten-heinrich-gley> (set 07.06.2022)

Elie Wiesel: ”Natten”, uddrag af romanen af samme navn (1958).

Bent Lexner, ”Hvordan kan jøder tro på Gud efter holocaust”, 2012, <https://www.religion.dk/spørg-om-jødedom/hvordan-kan-jøder-tro-på-gud-efter-holocaust> (set 07.06.2022)

	<p>8 små billeder: I sidste ende er der sejr, Vor fører, 2 x Parade, Hitlers folk og Luthers lære er gode stemmer for det tyske folk, Gud med os, Nazistisk propagandabillede, Det nye folk.</p> <p>Youtube-video: "Nazi Death Rituals" https://www.youtube.com/watch?v=iji7QsSafPQ (set 07.06.2022)</p> <p>I forløbet indgik en studietur til Berlin</p> <p>I alt: 62 sider</p>
Omfang	<p>Historie: 18 lektioner á 50 minutter. Samfundsfag: 18 lektioner á 50 minutter. Religion: 16 lektioner á 50 minutter. Fællesfaglig synopsisøvelse: 10 lektioner á 50 minutter</p>
Særlige fokuspunkter	<p>Særlige fokuspunkter i historie:</p> <p>Der er i dette forløb arbejdet med nazismen i Tyskland. Fokus har bl.a. været på Hitlers vej til magten, herunder de sociale og økonomiske omstændigheder i Tyskland op til Hitlers magtovertagelse i 1933. Der er desuden arbejdet med Hitlers syn på ungdommen og nazismens fatale konsekvenser for den jødiske befolkning.</p> <ul style="list-style-type: none">- Styreformer i historisk og nutidigt perspektiv- Forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv- Ideologiernes kamp i det 20. århundrede- Historiefaglige metoder- Historiebrug. <p>Særlige fokuspunkter i samfundsfag:</p> <p>I KS samfundsfag har vi ud fra en sociologisk vinkel arbejdet med hvorfor nogle unge tiltrækkes af ekstreme miljøer - fx nazistiske miljøer. Der er arbejdet med de teoretikere der ligeledes blev arbejdet med i tema 1.</p> <ul style="list-style-type: none">- Identitetsdannelse og socialisering- Sociale og kulturelle forskelle- Kvantitativ og kvalitativ metode. <p>Særlige fokuspunkter i religion:</p> <p>At kunne redegøre for, analysere og perspektivere kildemateriale. Kendskab til jødernes grundlæggende myter (Abraham-pagten, Moses og befrielsen fra Ægyptens slaveri), gudsopfattelse (monoteisme) og historie. At kunne analysere og forstå jødiske ritualer og genstande og deres betydning for jødisk identitet og historie. At forstå civilreligionens rituelle, sociale og psykologiske betydning i nazismen i 1930'ernes og 40'ernes Tyskland. At kunne redegøre for, analysere og diskutere ondskab (De fire ondskabstyper: dæmonisk, idealistisk, instrumentel, dum) i relation til nazismen, holocaust og masse-drab.</p>

	At kunne redegøre for årsager til holocaust (menneskesyn, racelære, antisemitisme, videnskab, teknologi, industrialisering, bureaukrati) At kunne redegøre for teodicé-problemet i relation til jødedommen og holocaust.
Væsentligste arbejdsformer	Der er i dette forløb arbejdet med eksamenstræning. Klassen har desuden været på studietur i Berlin i forbindelse med nazismeforløbet.

Titel 2	USA (flerfagligt forløb)
Indhold	<p>Historie:</p> <p>Der er arbejdet med USA's tilblivelse og udbredelse fra østkyst til vestkyst, samt de værdier, som landet er baseret på, herunder den amerikanske drøm. Der er ligeledes arbejdet med statens rolle op gennem historien herunder Lyndon B. Johnson og Ronald Reagans betydning for denne. Et fokus har været den historiske racisme der er i USA, samt racelighed i dag.</p> <p>Grundbogstekster</p> <p><i>Hansen og Sindberg, USA - Historie, samfund og religion, side 11-33+36-37+43-50+52-60+72-75+180-188 Systeme, 2015</i></p> <p>Supplerende materiale</p> <ul style="list-style-type: none">• "Thomas Paine: Common Sense, 1776" fra Essinger og Grubb, "Amerika, Amerika - to verdener", s. 118-119, 1998.• "Thomas Jefferson: Lige ret for alle borgere" fra Friisberg, Claus: "Kilder til verdens og Danmarks historie", s. 56-57 2000.• "Dansk udvandring til USA, 1820-1930" fra• https://danmarkshistorien.dk/leksikon-ogkilder/vis/materiale/dansk-udvandring-til-usa-1820-1930/ - set 21.05.2021• "Skandinaverne" fra Borberg m.fl: Amerika - Utopia?, side 100, Skov, 1983• "Breve fra USA" fra Holm, Jakob: Breve hjem, side 28-29, Forum, 2003• Billeder af Jim Crow Systemet fra http://americanradioworks.publicradio.org/features/remembering/ og https://vintagenewsdaily.com/20-disturbing-pictures-that-show-what-life-in-the-u-s-looked-like-under-jimcrow-laws/ - Begge set 5.10.2020• "Den amerikanske borgerretsbevægelse" fra https://faktalink.dk/titelliste/ambo-30.9.2020 <p>Dokumentar: Trump's amerikanske blodbad, DR2, 2021 (51min) Make love not war, DR2, 2006 (47min)</p>

Samfundsfag:

Vi har i dette forløb arbejdet tværfagligt med historie og religion. Vi har i samfundsfag undersøgt USA i dag. Vi har arbejdet med den amerikanske identitet herunder, den amerikanske drøm. Til det har vi arbejdet med velfærdsmodeller og ulighed. Vi har desuden arbejdet med den racisme der stadig er i USA. Vi har undersøgt afro-amerikanernes position i det amerikanske samfund og deres muligheder for at udleve den amerikanske drøm. Til sidst har vi undersøgt, hvilken vej USA bevæger sig under Præsident Joe Biden.

Kernestof

- Bülow m.fl.: *SamfNU C*, side 110-117, Systime, 2017
- Banke Hansen, Thor m.fl.: *USA - Historie, samfund og religion*, side 93-101+188-192, Systime, 2015
- Bülow, Morten m.fl.: *SamfNU - Grundbog til samfundsfag c-niveau*, 2.udgave, side 165-169+171-172+176-178, Systime, 2011.

Følgende kernestof er gengangere fra tidligere forløb:

- Fra Bruun Bundgaard, Maria m.fl.: *Sam C-din samfundsfagsbog*, side 55-63, Systime, 2017

Supplerende materiale:

- Ross Kemp i USA, DR3, 2018 (43min)
- Diverse artikler

Religion:

Baggrund:

- USA: Historie, samfund, religion af Thor Banke Hansen og Andreas Bonne Sindberg, Systime, 2015, s. 137-145 (Amerikansk religionshistorie, puritanismen, Wall of Separation, evangelikal og mainline protestantisme, trosretninger i USA), 149-157 (Megakirker, protestantisk fundamentalisme, politisk indflydelse og mærkesager), 177-179 (Kristen slaveri og abolitionisme), 185n-188m (Martin Luther King) og 217-219 (Civilreligion i USA).

Kilder:

- Materiale om civilreligion i USA:
 - Billeder:
 - Frihedsgudinden
 - Jefferson Memorial
 - Pledge of Allegiance + tekst
 - Star Spangled Banner, strofe 1 + 4
 - Mount Rushmore
 - Dronning Margrethe II, nytårstale
- Fra USA-bogen:
 - "Phil Zuckerman: Religiøs markedsføring", s. 150-151
 - "Phil Zuckerman: Samfund uden Gud", s. 172-173
 - "Cotton Mather: The Negro Christianized", s. 177-178

	<ul style="list-style-type: none">- "Biblen om slaveri" - 3. Mosebog 25,44-46 og 1. Timotheusbrev 6,12, s. 178.- "Martin Luther King: Da Gud tog bussen - 382 dage der ændrede verden: Seks punkter om ikke-vold", s. 187-188- "Afslutningen på Obamas sejrstale i Chicago natten mellem 4. og 5. november 2008", s. 227-228 <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none">- Klip fra megakirke (Joel Osteen, Lake Church, Texas): https://www.youtube.com/watch?v=M1QA8Xd7peY Musikvideo: Demi Lovato: "Made in the USA" (Youtube)- Klip fra Folkekirken (Avedøre): https://www.youtube.com/watch?v=tdupZM8GDSI- Klip med Lady Gaga "National Anthem" fra SuperBowl: https://www.youtube.com/watch?v=oU_UEVp2ynU&fbclid=IwAR2YUIXFp4yelI8QBfcpdVPFNq4HYiwsob-DRkELyv6nhtTJaBLk_Ky33r4&app=desktop- Klip fra Bidens præsidentielle ed (https://www.youtube.com/watch?v=z2Np_9_c05E)- TV-program: "So F***ing Special i USA: Religion", DR, 2013.- Klip med Billy Graham: https://www.youtube.com/watch?v=s4-uDa_Ht-g <p>I alt: 67 sider</p> <p>Fællesfaglig synopsisøvelse</p> <ul style="list-style-type: none">- Uddrag af Obamas indsættelsestale som præsident, 2009.- "Amerikansk drøm eller socialistisk mareridt? USA debatterer den skandinaviske samfundsmodel" af Sidsel Nyholm, 2018, i <i>Kristeligt-Dagblad.dk</i>, https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/amerikanere-i-debat-om-nordisk-socialisme- Gospelhymne: "When Israel Was in Egypt's Land"- "John Winthrop om New England" (uddrag) I <i>Kristendom og protestantisk fundamentalisme</i> af Svend Lindhardt, 2005, Gyldendal.- Video: "Wealth Inequality in America", https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=QPKKQnijnsM- Billede: "American Progress" af John Gast, 1872. <p>I alt: 7,4 sider</p>
Omfang	Historie: 24 lektioner á 50 minutter. Samfunds-fag: 24 lektioner á 50 minutter. Religion: 22 lektioner á 50 minutter. Fællesfaglig synopsisøvelse: 16 lektioner á 50 minutter.
Særlige fokuspunkter	Fællesfaglige fokuspunkter: <ul style="list-style-type: none">- Den amerikanske drøm- Hvilke forskelle er der i synet på individ og samfund i USA og Danmark?- Den amerikanske raceproblematik

Særlige fokuspunkter i historie:

Der er arbejdet med USA's tilblivelse og udbredelse fra østkyst til vestkyst, samt de værdier, som landet er baseret på, herunder den amerikanske drøm. Der er ligeledes arbejdet med statens rolle op gennem historien herunder Lyndon B. Johnson og Ronald Reagans betydning for denne. Et fokus har været den historiske racisme der er i USA, samt racelighed i dag.

Kernestof:

- Natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv
- Nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper
- Ideologiernes kamp i det 20. århundrede
- Forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv
- Styreformer i historisk og nutidigt perspektiv
- Globalisering og kulturmøder i historisk og nutidigt perspektiv
- Historiefaglige metoder

Særlige fokuspunkter i samfundsfag:

Vi har i samfundsfag undersøgt USA i dag. Vi har arbejdet med den amerikanske identitet, herunder den amerikanske drøm. Til det har vi arbejdet med velfærdsmodeller og ulighed, herunder Pierre Bourdieus teori om social arv. Vi har desuden arbejdet med den racisme, der stadig er i USA. Vi har undersøgt afroamerikanernes position i det amerikanske samfund og deres muligheder for at udleve den amerikanske drøm. I den forbindelse har vi arbejdet med forskellige integrationstyper. Til sidst har vi undersøgt, hvilken vej USA bevæger sig under præsident Joe Biden.

- Velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund
- Sociale og kulturelle forskelle
- Det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsredskaber
- Kvantitativ og kvalitativ metode.

Særlige fokuspunkter i religion:

- Centrale kristne begreber, myter og ritualer: monoteisme, treenigheden, Jesus som Guds søn, Messias, healer, lærer og offer, den historiske og mytiske Jesus (det kildekritiske problem), Syndefaldet (problemmyten) og Kristi offer (løsningsmyten), Jesu radikale etik (Bjergprædiken) og næstekærlighedsbegrebet.
- Reformationen og Martin Luther: opgør med Pavekirken, aflad, helgener og gerningsretfærdighed. Reformationen i Danmark 1536.
- Kristendom i USA med fokus protestantisk fundamentalisme og dens kendetegn, politiske indflydelse og mærkesager (bibeltroskab, kreationisme, anti-darwinisme, ny-evangelikalisme, Pro-life abortmodstand m.m.)
- Komparativt blik på religion og kristendom i Danmark og USA, herunder

	<p>hvilken betydning religion og kristendom har i samfundet (forfatning, etnisk-samfund, økonomi, eks. mega-kirker)</p> <ul style="list-style-type: none">- Civilreligion i USA (definition, ritualer, symboler, mindesmærker)- Kristent slaveri og abolitionisem- Martin Luther Kings ikke-volds-etik og sociale evangelium.
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning med læreroplæg, gruppearbejde, par- og individuelt arbejde, tekstlæsning- og analyse, repetitionsspil samt foredrag. Udarbejdelse af en tværfaglig synopsis (eksamenstræning).</p>